

ДІЛО

виходить щоденно передполуднем

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Рипок ч. 10, II. пов.
Кonto почт. шад. 143322.
Адреса для телеграм:
«Діло», Львів.
Гол. Редактор приймає від
11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно: в краю 450 зод.
За границею:
В Америці 1 долар, Франції,
Голандії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 750 ал., Німеччині 750 ал.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехо-
словацькій 30 ч. к., Румунії 150
лей, Болгарії 750 ал., Австрії
750 ал. — Зміна адреси 1 зод.

В СПРАВІ ОГолошень
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЙ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Вилазки і вискоки.

Львів, 30. березня 1927.

З хвилиною створення Українського Національно-Демократичного Об'єднання розпочався процес консолідації українських національних сил. Поборюючи безчисленні перепони, великим накладом праці відновлено організацію по краю і пороблено перші кроки в напрямі позитивної розв'язки складних питань національного життя.

Консолідаційний процес викликав реакцію всіх протинаціональних сил. На польські партії і всі польські еліти без винятку звернулися проти консолідації українських сил, старуючись припинити її всякими можливими способами і засобами. Консолідований український національний табор представляє собою велику, просто неперехідну і непоборну перепону для польської політики. Бо коли тав. класові партії можна у догідній хвилі побороювати і навіть в створенні умовинах ліквідувати під замітом більшовизму чи комунізму, то далеко важче під цей ліквідаційний стрихулець підтягнути національний табор, хоч — як знаємо — в рр. 1918—1923 польська дипломатія і пропаганда не погорджувала і цими «аргументами». Крім того тав. класові партії під оглядом культурним й економічним наводяться *in statu nascendi*. А не будучи в спроможності створити своїх культурних й економічних організацій, вони кидаються на стан посідання національного табору. Та в тій безцеремонній боротьбі за опанування стану посідання національного табору, вони своїми «здобутками» віддають неопінені прислуги нашому головному противникові. Очевидно, що коли їм тільки вдасться досягнути більші успіхи, їх завдання буде скінчене. Мури, сповнивши свій вчинок, відійде, а разом з ним зникнуть і його надбання, видерті підступно і демагогічно з національного стану посідання.

Український національний табор знаходиться сьогодні в стадії окруження, здійснюваного всіма польськими партіями і їх хлібоїдськими експозитурами та партіями класовими. Байдужо ставитися до цієї генеральної політики окруження було б і легководушно, і нерозумно. Однак ця політика окруження не була така страшна й у своїх наслідках шкідлива, коли б в національному таборі панувала єдність думки і діла. На жаль, останні часи позначилися такими вилазками і вискоками такі в національному таборі, що тут важко говорити про поглиблення єдності.

В першу чергу на бік класового рушництва перейшов орган «Рада» з епігонами орієнтаційного гіпнозизма. Прибираючись в яскраві, крикливі пера якогось пошестного асевдонаціоналізму, ці епігони змінчивих орієнтацій завели факірський танець довкола якогось уявного ідола, якому на ім'я: суверенна, незалежна радянська Україна. Суверенність і незалежність сучасної Рад. України, яка під політичним оглядом є — на жаль — тільки автономією країною, стала у них під впливом — мабуть автосуггестії — аксіомою, основним елементом їх найновішого світогляду. Без сумніву, що й автономія Рад. України, влаштована під фірмою ніби «са-

мостійної державності» на зразок старої гетьманщини, є великим, епохальним здобутком в порівнянні з передвоєнним часом. Однак від цього першого ступня підготовки державної самостійності ще дуже далеко до суверенності Радянської України.

А однак найновіша орієнтація вчорашніх хронічних антантників, а однак те бездумне, верескливе тупцювання біля політичної, наскрізь схоластичної мрії кидає їх в обійми ворогів національної консолідації і пхає їм в руки ніж проти національного фронту.

Отаманщина під фірмою «безпартійності», себто безвідповідальності, почала в останньому часі все більше проявлятися в нашому житті, протиставлячись процесові консолідації національних сил. Між іншим проявом отаманщини є поділ в Бережанщині, розпрямність в Організації українців м. Львова, легкодушні демонстраційні вискоки перед чехословацьким консульством у Львові. Не піддаючись виборному промові, нехтуючи принципом національно-політичного авторитету, всякі менші й більші, молодші й старші діячі ведуть національну політику на власну руку, але без власної відповідальності.

Незвичайно симптоматичним для цього покрою політики є демонстраційні вилазки під чехословацьким консульством. Наслідок їх уже наглядний: обурення чеської преси і радість польської. Львівське «Слово Польське», що в останніх часах залюбки проповідує «славянську політику» на зразок передвоєнного неославізму, аж підскакує з радості. Демонстраційні спроби перед чехословацьким консульством — цеж вода на польський, а головню все-польський млин.

Вчорашня (неділя) невдачна вулична демонстрація — пише в передовиці з 28. ч. м. «Слово Польське» — заслугоє на увагу не лише, як вияв оживленої маркани (sic!) і рублем (sic!) акції української партії. Є вона знаменна своїм вістрям, зверненням проти Чехословаччини і Румунії. Матеріальні чинники Праги для партійної (sic!) української еміграції з Мало-польщі (sic!) пішли в неамайт. Коли Чехословаччина обмежила допомоги, виплачувані з гуманітарних і сентиментально-політичних оглядів «українській еміграції», провідники української партії у нас спостерегли падло «економічний і культурний гнет» українців на Підкарпатській Русі. Вчорашня демонстрація української партії проти Чехословаччини і Румунії вказує, що берлінський і московський уряд (?!?) поширює свою диверсійну українську роботу з терену Польщі на румунський і чехословацький терен та що зі Львова наміряє на тих нових (?) просторах вести свою акцію. Українська робота Москви і Берліна проти Польщі, Румунії і Чехословаччини вимагає порозуміння нашого уряду з Прагою і Букарештом з метою розпочати і консеквентно проводити спільну акцію, яка ліквідувала би на наших державних теренах московську і берлінську «українську роботу».

Чи в світлі цієї нікчемної енуціації не виглядає, як колиб демонстраційні спроби перед чехословацьким консульством (ніде інде, тільки якраз перед чехословацьким консульством) були ділом продуманою провокації.

Гими радості з приводу цих безвідповідальних демонстраційних спроб виспівує і цілсудчиківська преса, а «Дзєнік Львовскі», реферуєчи нашу статтю «На манівцях», намагається ослабити її вражіння. Називає її «панічним заспокоєнням».

Залишено спостережено, що в гру входить велика ставка. Пізно пригадали собі, що існували «українського університету».

і цілої ліній українських інституцій в Чехії висить на волоску, що даліше видавання субвенцій і допомог усім установам і особам стоїть під поважним знаком запиту. Під впливом тих рефлексій заряджено нагальний відворот і за цнун... вдержання далі тих користей «Діло» готує «бути про «гнетених» братів з Підкарпаття, яких перед хвилиною так гаряче боронило».

Чеська півофіційна преса не переймається так глибоко демонстраційними спробами, однак націоналістично-московіфільська (крамаржівська) вже бє у великий проти-український дзвін.

Тріумфуючі голоси польської преси є впливом патентованої вже нікчемності. Треба перейти крізь горнило крайньої гангрені, щоби всі акти оцінювати під кутом марок і рублів (як це робить «Слово Польське») або лякатися зміни відношення чехів до українських культурних установ. За гуманне і культурне відношення чехословацької влади до української політичної еміграції ми їй дуже вдячні, однак це зовсім не заслонює нам погляду на дійсне положення наших закарпатських братів-автохтонів. Чеську політику на Закарпатській Україні, а вірніше кажучи: політику покидьків чеської бюрократії ми будемо й далі побороювати, стаючи в обороні наших братів. Коли ми виступаємо й осуджуємо демонстраційні спроби безвідповідальних елементів перед чехословацьким консульством, то лише тому, що їм недостає міри в оцінці нашого положення в Польщі і Румунії з одного боку і Чехословаччини з другого, що вони не вміють розділювати світла і тіней.

Одночасно такі вилазки, вискоки і вибрики безвідповідальних елементів можуть привести до об'єднання всіх наших ворогів проти нас по всепольській рецепті. І тому, не солідаризуючись з демонстраційними спробами перед чехословацьким консульством, одночасно звертаємося до наших політичних чинників, щоби повели боротьбу з анархією і розстроєм, самочинними вилазками і вискоками, які можуть непомірно великі шкоди принести загально-українській справі.

Конституція (Основний закон)

Української Соціалістичної Радянської Республіки.

(Продовження.)

Організація радянської влади на місцях.

Органами радянської влади на місцях є: а) ради робітничих, селянських та червоноармійських депутатів; б) з'їзди рад, районів й округів, та виборні ними виконкоми (виконавчі комітети).

З'їзди рад.

У з'їздах рад беруть участь представники всіх рад, що знаходяться на території даної адміністраційної одиниці. Районні з'їзди рад складаються з делегатів вибраних сільськими, селищними і міськими радами, а також фабричними, заводськими і військовими частинами. Округові з'їзди складаються з представників вибраних міськими і селищними радами, районними з'їздами рад, а також фабричними і заводськими. Норми виборів до обох родів з'їздів встановлює ВУЦВК і законом передбачений порядок виборів. З'їзди рад бувають чергові і надзвичайні. Чергові скликаються один раз в рік, а порядок з'їздів встановлює ВУЦВК. З'їзди рад вибирають свої виконавчі органи, якими є виконавчі комітети з визначення ВУЦВК-том числом членів. Виконкоми вибирають на один рік.

Вони є в часі між з'їздами рад одиницями органами радянської влади на даній території; відповідають за свою діяльність перед з'їздами і підлягають їм та ВУЦВК-тові.

Для кермування всією адміністрацією на своїй території і для переведення в життя постанов та декретів центральної влади, вибирають виконкоми з поміж себе президії, відділи та інспектури округних та відділи районних виконкомів. Відділи та інспектури є рівночасно також і місцевими органами народних комісаріатів.

Ради депутатів.

Ради депутатів діляться на: а) міські, у всіх округних та інших містах; б) селищні, в селищах фабрично-заводських, залізничних та інших робітничих; в) сільські в селах. Поділ залюднених місць УСРР, на міста, селища (міського типу) та села, а також визначення мінімального числа населення для утворення всякого роду рад встановлює ВУЦВК. Всі ради вибираються на один рік. Члени рад позивні регулярно здавати звіти з діяльності своїм виборцям. Їх можна кожноразно відклимати перед речинцем, за постановою більшості виборців.

До компетенції місцевих органів влади належить: культурне та господарське піднесення своєї території, складання та затвердження місцевих бюджетів, виконання постанов вищих органів влади, вирішення всіх справ локального значіння, об'єднування радянської діяльності, забезпечування революційної законності й охорона державного ладу та громадської безпеки, в межах даної території. Ініціатива в загально-державних справах.

Під знаком розкладу.

Збори Народної Організації українців м. Львова.

В неділю, 27. ч. м. відбулися річні збори Народної Організації українців м. Львова. Народна Організація існувала на основі організаційного статуту Українського Національно-Демократичного Об'єднання і була тим самим партійною. Згідно зі статутом висилали постійно своїх делегатів на Народні З'їзди давніше трудової партії, а тепер УНДО. В останньому з'їзді Націон. Об'єднання теж брало участь 10 делегатів тієї організації. Та найлихше деякі політично невідповідальні одиниці, що далеко перед Народним З'їздом УНДО вносили до народної організації елементи розкладу та анархії. Перш за все намагалися вони підкопувати на терені організації авторитет партійного промову. До того ужували низьких і негідних засобів. А щоби тим успішніше проводити руйнівницьку роботу, намагалися ввести в ради членів організації здекастрованих інтернаціоналістів.

Не зважаючи на свою невідповідальну роботу, ті оторпінні руйнівники національної єдності всеж такі добивалися прилюдно, навіть на сторінках преси (маємо на думці «Раду»), допущення їх до участі в Народному З'їзді УНДО. Самоозрозуміло, що, бажаючи вони на з'їзді внести між учасників такі самі елементи розв'язування та розбавлення одноцілого національного фронту, що їх внесли до Народної Організації і коли в з'їзді не взяли участі вони самі, творчі розв'язання, то, всеж вислали на нього своїх заступників. Та наміреної цілі вони там не осигнули. З'їзд протиставив їхнім розкладам і розв'язуючим тенденціям дуже енергійно та однодушно.

Щойно по з'їзді виявили усі політичні безвідповідальники всі свої руйнівницькі та дикі. Вони прохалися докладно на сторінках органу «незалежної думки» «Рада», про що мали ми нагоду писати не раз і не два. Повторювати того не будемо. Значаччо тімач, що — всі «симпа-

Цікаві школи.

„Український Хлібороб“, що виходить у Бразилії, приносить цікаві відомості з однієї з бразильських українсько-бразильських шкіл, яку провадить проф. Карманський. Шкільний рік 1926 почала ко-зеті з 15 учнями. З них до кінця року дійшов тільки один, — 13 виступили в протязі року, а одного виключено. Зате в протязі року прибуло до школи більше учнів, так, що з кінцем року було в ній 33 учні, з яких до іспитів сідало 29. По національному походженню було в школі 22 учні українського походження, 18 бразильського, 3 сирійського, 2 німецького, 1 жидівського й 1 парагвайського. В класі крім інших предметів учили мови української, німецької, французької і португальської.

Т-во Прихильників Освіти.

Уконститування першого відділу.

Основає недавно „Товариство Прихильників Освіти“ у Львові, що поставило собі за мету сконцентрувати в своїх руках всю допомогову акцію для українського студентства, уконститувалося на першій засіданні свого відділу, що відбулося дня 24. п. м., так: през. Вол. Деценкевич — голова, д-р Ів. Крипкевич о. д-р Ів. Лаба — заступники голови, д-р Люб. Макарушка — касир, студ. фільос. Ом. Крайновський — секретар, студ. техн. Ів. Семіа — заст. секретаря. До відділу належать ще: проф. Ів. Свенішкський, п. Міл. Рудницька, інж. Мих. Курах, студ. прав Зяв. Диденко, студ. медицини Матвій Потолич — члени і д-р Ів. Німчук, д-р І. Гіжа, п. Ір. Паванковська студ. мед. Богд. Мішкевич і ст. фільос. Богд. Кравців — заступники. Склад ревізійної комісії такий: дир. М. Гаврисевич, дир. Я. Кол. унюк, студ. фільос. Ос. Боднарівич — члени і д-р М. Коновалець, п. Ів. Охримович і ст. пр. М. Драган — заступники. До мирового суду вибрані: інж. Я. Мудрак, д-р Е. Бурачківський, д-р М. Волошин, Е. Перфешкий, студ. прав В. Француз і ст. пр. З. Книш.

На тому ж засіданні відділу намічено план праці товариства на найближчу мету, зокрема рішено утворити чотири секції: адміністративну, фінансову, наукову й економічну, щоб таким чином повести якнайінтенсивніше роботу для добра нашої української нації — нашої студентської молоді. Бажаємо „Товариству Прихильників Освіти“ якнайбільших успіхів у його тяжкій, але відчайдушній праці.

Пам'ятайте, що всякі збірки на нагробник на могилі І. Франка треба посилати до Центробанку (Львів, Ринок ч. 10. І. пов.) на шадинчу книжечку ч. 7910.

Стрийський процес.

Розправа проти 43 робітників.

Стрий, 29. березня 1927.

Нині переслухали свідки не зізнали нічого нового. Переслухано поліція Соціалістичного, якому нібито під час демонстрації вивано багнет і знайдено його описи з кишені одного з учасників. Св. Соціалістичний знавав тепер про цей багнет інше, як і свідство, тому прийшло між ним і обороною до сніжки. А саме свідок зізнав у свідстві, що багнет найшов у кишені Лопатинського, а на розправі, що у якогось Гомса. Процес покінчиться в п'ятницю або суботу.

Біржа.

Гроші.

Американський долар 893—899 і піл, канадський долар 888—890, Банк Польський платив за долара у готівці 890, та Нью Йорк 891, англійський фунт 4336, швейцарські франки 17174, французькі франки 3490, бельгійські франки 2475, італійські ліри 4085, голландські гульдени 157, чеські корони 2640, шведські корони 13830, данські корони 23740, норвезькі корони 2310, австрійські шілінги 12554, швейцарські франки 21136, данські гульдени 173. Урядовий курс одного граму золота 39684.

Збіжжя.

Пшениця двірська 53'00—54'00, пшениця селянська 49'50—50'50, жито гал. 39'00—39'50, ячмінь броварний 41'00—42'00, ячмінь на млин 32'50—33'50, ячмінь пастівний 30—31'00, овес 33'00—34'00, кукурудза румунська 26'00—27'00, баробольді пром. 6'25—176.

За доповнення конституції.

3 нарад польських союзових партій.

Варшава, 29. березня 1927.

Нині відбулась у союзі неофіційна нарада польських союзових партій, заступників у конституційній комісії. Пос. Чапінський (ППС) порушив справу, чи не слід би на найближчій засіданні союзу внести проекти конституційних законів, яких ще нема, як прим. закону про товариства, про пресу, про лисову тайну, незайманість мешкань і т. д. Члени наради зацікавилися з цим проектом і розділили реферати. Пос. Чапінський має опрацювати закон про товариства. Реферат пресового

закону приділено пос. Кернікові. Крім того признали компетенцію, щоб викінчено проект закону про суди присяжних (якого реферат видано безпартійному пос. Смяровському) і щоб його після отворення сесії предложено комісії. Проекти мається опрацювати під час фері.

Опісля обговорено справу виборчої ординації. Правлячий центр висунули передовсім справу аменшення кількості окрайних мандатів. З причини різниці поглядів дальші наради відложено до п'ятниці. В п'ятницю пос. Попель має засудувати цілу справу.

Війна в Китаю.

Револуція в Манджурії. — Вої в концесіях. — Пекін буде занятий на Великдень. — Концентрація американської фльоти. — Згинуло 38 американців.

Лондон, 29. березня 1927.

З Манджурії повідомляють, що там відбулась революція, організована російськими і південно-китайськими комуністами. Марш. Чанг-Тсо-Лін постановив кинути Пекін і вертати до Мукдену, щоб рятувати власне становище.

Лондон, 29. березня 1927.

„Уестмінстер Газет“, повідомляє з Шангаю, що відділи кантонців вдерлися на територію японської і французької концесії і там допустилися насильства.

Наслідком бійки між гуртком моряків англійського воєнного корабля „Будсток“ і товпою китайців у Чанг-Ша місцевий закордонний комісар зажадав, щоб англійські воєнні кораблі покинули пристань і щоб видано китайським властям моряків, які брали участь у бійці.

Рим, 29. березня 1927.

„Коррієре делла Сера“ повідомляє, що

шеф штабу кантонської армії заповів поїхати на Пекін. Сподіється на Великдень зайняти столицю Китаю. Дальше згаданий часопис пише, що кантонська армія в липні м. р. мала заледни 7 дивізій, тепер має їх 40. Про закінчення компромісу з Чанг-Тсо-Ліном нема мови.

Лондон, 29. березня 1927.

З Вашингтону повідомляють, що адм. Уілліамс з хвилею загострення положення в Китаю зарядив у Шангаю концентрацію усіх американських воєнних кораблів, без яких тепер можна обійтися на інших морях. — Стендерд Ойл Компанія одержала телеграму від своєї філії в Китаю, що під час острілювання горбка Сошені біля Нанкіну, де рятувалося багато англійських і американських горожан, було вбитих 30 американців, що живуть у Нанкіні і 8 моряків, висланих із відділів маринарки.

Нове загострення балканського конфлікту.

Ультимат Італії.

Білгород, 29. березня 1927.

Наспіли тут вісти, що італійський уряд, який ділає в тісний порозумінні з Англією, зсудував свої домагання і предложити їх Югославії. Є вони такі: повне *desinteressement* Югославії в усім, що торкається Альбанії і взаємин між Альбанією й Італією; негайне ратифікування купувальною Італійсько-югославянського догово-

ру, закінченого в Нетуно разом із деякими доповненнями в користь Італії; признання Югославією деяких митовних полекш і пілгв Малярщині, щоб якнайшкороше утворено в Реш вильну малярську пристань.

Деякі часописи повідомляють, що ультимат ультимат у тім самим змісли зсудував у Білгороді італійський посол Бодреро.

Проект замкнення еміграції до Америки на 10 літ.

Вашингтон, 29. березня 1927.

Член американського конгресу Джонстон, голова еміграційної комісії, заявив, що на найближчій парламентарній сесії (в грудні ч. р.) виступити з проектом обмежити еміграцію до Зєдинених Держав на дальших 50 проц. Тепер допускається річно всього 100,000 емігрантів з цілого світу. Новий проект передбачує поступену редукцію еміграції, яка має бути розтягнена на 10 літ, по 10 проц. менше кожного року. Тільки для найближчої ріди передбачує Джонстон полекші і годиться видати членам найбл. рідні дозвільні віз до Америки на протязі перших двох літ. При тій нагоді Джонстон остро заатакував емігрантів. На його думку нові емігранти є тільки розсадниками більшовизму або націоналізму і причиняються до упадку моральності й американських ідеалів.

Новий пресовий закон.

Варшава, 29. березня 1927.

Проект нового пресового закону правляча рада розглянула оконечно і ще цього тижня передасть його назад президії Ради міністрів. Опісля предложиться проект самій Раді міні. Проект обіймає 100 уступів.

З пустого в порожнє...

Варшава, 29. березня 1927.

Дня 1. квітня збирається на нову сесію комісія знавців для справ національних меншостей. На цій сесії має бути між ін. подана справа членства в комісії ред. Голушка, що, як відомо, перейшов до урядової служби, ставши начальником східного відділу в мін-ві закордонних справ.

10,000,000 зол. на відбудову „кресів“.

Варшава, 29. березня 1927.

Уряд признав кредитову поміч у висоті 10 мільонів золотих на акцію відбудови на „окраїнах“. В цих кишенях потонуть ці суми?

НОВИНКИ.

— **Конфіскація.** У вчорашньому числі „Діла“ сконфісковано одне місце і ціле закінчення передової статті „Замотеліченія“. Це 28-ма чергова конфіскація в цьому році.

— **Смерть під колесами трамваю.** Вчора на вул. Словацького хотів вискочити з трамваю сторож Ставронігі Гр. Потурейко, одначе зашпотавав на сходах, впав на ліхтарню, в яку ударився з усієї сили головою, а потім іще об хідник. Станція рятунок забрала Потурейку, але він помер іще в дорозі наслідком закровавлення мозку.

— **Вшанування Бетовена.** На Бетовенівське свято у Відні приїхали представники різних держав. Від Бельгії мін. закордонних справ Вандервельде, від Німеччини мін. внутр. справ Кайдаль і мін. фінансів Келер, від Франції мін. освіти Ерріо, від Англії проф. з Оксфорду Еллен, від Італії Петро Маскані і делегати від цілого ряду менших держав. Симфонічним концертом, складеним з творів Бетовена, диригували Вайнгартнер і Пабло Казальс. Між виконавцями різних токів святочної програми находимо у віденській пресі також ім'я нашого земляка, віомончеліста В. Березинського.

— **Проти жіночої ноди.** Короткі сукні зробили собі нині чимало ворогів. Мужі, батьки, священики, а навіть лікарі,

кожний із свого становища, доказує їх шкідливість. Та мабуть найбільший удар упаде на що мабу з боку фабрикантів матерій. Один з їх наймогутніших представників, англійськ Куртоль, представник фабричного тресту шовкової продукції, заявив на останній конференції, що наслідком жіночої моди доходи його фабрики упали на 25 проц. менше і зросло безробіття. Коли він зможе порозумітися із диктаторами сучасної моди — париськими кравцями, життя коротких суконь буде коротке.

— **Послідовна культура.** На данських островах Фюнен найшли підчас земельних робіт величезну підземельну могилу з камяною добою. Вчені ствердили на підставі найденних там предметів, що могила має яких 4000 літ. Були там кістки 30 осіб, а також зуби домашніх свиней, що дозволяло вченим на висновок, що вже тисячі літ тому данці годували свиней.

— **Торговельний наряд.** В Англії більше людей має авто, ніж є таких, що в силі його утримати. Тому в останніх часах навіть багаті особи, щоб не позбавитися авто, винаймають його ананійським, фірманим або просто ведуть якесь „комунікаційне підприємство“ при допомозі свого шофера. Є такі, що возять інших на проїзд за деякою анагородою, інші відвозять сусідів діти до школи і привозять їх до хати, а одна дама, що має власне авто, догадалась навіть возити на свій вантаж — собак поратих панів.

НАДІСЛАНЕ.

За надіслане Редакція не відповідає

ДЕНТИСТ

Проф. Д-р Т. Богосевич
1669 ординує від 12—4 9—10
Пасаж Миколая Сходи 1, П. пов.

ВІДГУКИ ДНІ.

Весна.

Не з'явимо ми, мішухи, пробудження весни. Серед сірого завалу кам'яниць, де тільки члупаті неба заглядає мов крізь вікно, переходить ота чудесна містерія — не помітно, або ледви помітно.

А як і кого повідомлять коти, що надходить весна, і він вибіжить у міський парк, то майже ніколи не побачить її приходу. Бо... хто ж іде в парк одинцем? — А всім кому відомо, що січня в дівку на якійсь лавочці, не в голозі тоді нікому краса холодної природи, хоч би якої гарної.

Бувають, правда, випадки, коли мішух звертає увагу на всілякі яруги, пні і галузі, але це рідко. Буває воно тоді, коли муж загляне (маючи добрі очі і зичливий інформаторів) силуетку своєї дружини з „тим лайдаком“ і підлазить до них коротшою дорогою. При тій нагоді перекопуться, що прийшла вже весна, бо в парку грізла земля, розмокла кора і... рідна жінка.

Але, на загал беручи, мішухи не поміняють уповні пробудження весни.

Помітити це тільки селюх, або той, хто приїде на село.

А вже ніде не видно і не чути так приходу весни, як у лісі.

Зайди до нього під вечір, коли по долинах коливається мряка, а вершки дерев ще всміхаються до сонця. Вечірній холод підноситься з землі і перебігає від корча до корча, зазираючи, чи ще дуже палає захід.

Яксь дивна сила стрясас тоді лісом. Виходить із його нутра, велика і нестримна та кожною щільною добувається на верх. В кожній деревині джерело, в кожній галузі пристрастний гін.

У лісі гам і шум як на відпусті: музика катеринок, гармонії і свистуників, помпана з гомоном співів і розмов.

З далеких сторін злетіться народ і оживить мертвечину відтаялого ліса.

Ось ремез сріблом видзвонює на вершкості стрункої смереки. Ось кіс затохкає, наслідуючи соловія, що ще мовчить. Ось сороки деруться як похрипці перекущки. Ось волове око дзенькає, стрибуючи несело по корчах. А ось і якийсь чорний хрущик піднявся попробувати сніг і гудить як басова струна.

Гам і шум мов на відпусті...

На заході вже тільки місце майоріє, де сонце стояло, а в лісі ще не стихає.

Щойно як морозний схолодів крилом об ліс зачепить, а на небі моргнуть вечірні зорі, — щойно тоді змовкає птаство!

Тільки ще бистролетна слухає протинає тишу гострим „пфін-пфін“, або обізвуться перестрашені куропатки.

Вкінці й вони затихнуть, примостившись динебудь на сон, тільки сам ліс не стихає, не засипає ні на хвилину.

Шепчуть щось між собою дерева: розпитують, розказують. У кожній реченні повторяться одно і те саме слово, яке не і радісне, як великоддя пісня.

Весна! Весна!...

Галактион Чинка.

які не мають часу займатися своїми чотирикопійними приятелями.

— **Дивотяги.** У французькій купальній місті Дакс ляться певнікі пашіти на ревматизм: парегоновий кін, обелечений на мільон фр., що приготується до змачань в Остенді та Міяно. Він бере щодня купіль у намулі як інші гості. Ботанічне товариство в Лондоні висліяє одного свого членого до центральної Африки на чолі експедиції, щоб просліди „дерево смерті“, яке випускає із себе дин, що в силі кількох краплями вбити найбільшого слона. Людям, що стоять біля цього дерева пів години, амирає. До цього часу нодни європейці не описали цього дерева.

— **Сучасні рекорди.** Цієї весни вибудують у Шікаго найбільший готель у світі, що перевищить великаську ю-йоркську „Пенсильвенію“. „Готель Стефанс“ стоїть на озері Мічиган і буде мати 300 кімнат. — Один американський нафтовий комерс призначив гроші на зорудування паніарного танка, який важитиме 12,500 тонн і дасть себе керувати одною особою. У середині не треба буде спеціального машиніста ні алектроніста.

В англійській містечку Біггін Гіл один жовнір робив пробу на великим летунським аеропланом з новинним парасоладом. Він вискочив з ним із літака на висоті 3000 м. Парасола не підчинилась і сміливо розбіглась на хмари.

Світлова енциклопедія. Міжнародний комітет авіаційної індустрії рішив, що літаки, які мають місце шонайменше на 6 осіб, повинні мати радіотелеграфічні апарати. — Берлін думає за прикладом Лондону наладувати телефонічний контакт з Нью-Йорком. — Одна паризька організація почала видавати один загальний журнал для всіх і другий спеціальний журнал для них. — В Парижі помер цими днями визначний фізик Даніель Бертелью, член Академії медицини, нащадок славного фізика, хеміка та фізика Марселена Бертелью.

Заява. В зв'язку з тим, що наш лок. Батько написав дві книжечки про історію Франції Іосифа (Вид. "Прогрес" 1888 і Вид. УПТ, 1908), просили ми проф. Засіяна Білецького (Рада ч. 22 з 17. III. ч. р.), щоб прилюдно пояснив свій вислів "Рада ч. 20 з 10. ч. р.), які то. — Наші запродавці вчили нас — старших і молодших — величати "найяснішого папа". Тому, що проф. В. Білецький досі не мав офіційної відваги подати до прилюдного відома імен цих запродавців, заявляємо, що своїм, негідним чесної людини поведінкам проф. В. Білецький сам себе осудив, а тим самим дав доказ, що він не в силі нанести образи пам'яті нашого пок. Батька. — У Львові, 28. III. 1927. — Д-р Богдан Барвінський, інж. Роман Барвінський, дир. Василь Барвінський, д-р Олександр Барвінський.

Подяка. Цим складаємо сердечну подяку всім громадянським і науковим організаціям та поодиноким особам, що відгукнулись на завістку про смерть нашого чоловіка і батька, проф. Володимира Ковалю, та взяли участь в похороні його тілених останків. — Дружина та син. — Прига, 27. III. 1927.

"Свобода" ч. 14 містить: Соім розізнав. — Самоуправна рада. — Фізичне виховання. — Політичне віче у Львові. — Збори Народної Організації м. Львова. — Віздук хлібодішчини. — Під румунським чоботом. — Наслідки селянської агітації. — На західних окраїнах. — Стережись перед провокацією! — Що буде далі? — Селянська календар. — На правильний шлях. — Капцарські чирки кидаються на тіло українського народу. — Білорусини. — Організаційний рух. — Що чути у світі. — Під один дах. — З кооперативної організації. — Новинки. — Душпастир чи нові парохі? — В справі виразу робітників до Франції. — Провідник хлібодіа і ошукалець. — Дописи з краю. — Нові книжки й видання. — Смішне.

Всесвітня війна і її траганти голод абірали своє кроваве, гірке живно, зокрема між нашим духовенством. Досить сказати, що в двох роках 1918 і 1919 померло в одній львівській епархії 67 священиків. А кілька осталося від, а кілька сиріт? Гірка їх доля! — Будимо для них хату і шлім свої лепти до Львова: вул. Домініканська 11.

ОКУЛЬТИСТКА

уділяє практичних **ЖИТТЄВИХ** вказівок на підставі графології як також додає духового гарту, рівнож **толкує** **будущість**. Приймає від 11—1 і від 3—8 вечере 1833) ром в Краківському готелі, І. п. 1—2

Дописи.

Козова. (Аматорська вистава). Дня 27. лютого ч. р. відіграно в Козовій заходом місцевих аматорів театральну виставу на 5-ді Черкаська "Казка старого млина". Штука ця випала на загальне добре, коли возьмемо під увагу тутешні сили, що зумили в короткому часі опанувати ролі такої трудної штуки. Вистава ця залишила миле враження в усіх присутніх, які дали найкращий доказ свого одолення гучними оплесками. На цьому місці належить щиро подяку п. Евстахія Басові, який немало вложив труду і праці як режисер, не зважаючи на всякі перепони зі сторони деяких місцевих одиниць.

Геребонельщина. (В альбом кур. Ріверові). Наше село Ласківці належить до найбільших сіл Геребонельщини, бо має коло 4000 душ населення. З того коло 150 душ латинників, які ніколи по польськи не говорять, бо й не вміють говорити і не признають себе поляками. Лише яких 15 душ з півного двора правдиві поляки, крім того є коло 150 жидів. Село мало від давен-давня за Австрії чотирьохкласову школу з українською викладавкою мовою. З приходом Польщі Шкільна Попівтова Рада осунула польську школу-експонівку на перебір шлій громаді, хоч батьки латинники не хотіли відділюватися від матірньої школи. Кілько то було ізза цього алачу, нарікань і протестів, — та нічого не помогло. Приїхав інспектор Турський з Теревовлі, дав приказ примусово виділяти дітей латинського обряду, хоч діти алакали, а родичі їх ходили з прособою до старенького управителя школи п. Ав

дрія Пасіки, щоб дітей лишити в матірній школі. Так повстала у нас в Ласківцях нова польська "шкулка".

В 1924 році був шкільний плекіснт. 183 українських декларацій на 260 дітей, а 14 польських, за які ніхто й до цього часу не знає, від кого вони походять, бо майже всі родичі-латинники, котрі примусово посілали своїх дітей до польської школи, підписували декларації за українською школою. Кінеш-кінеш признала нам кураторія письмом з 10/X. 1924 школу з викладавкою українською мовою і прислала три документи: один до громадянина Івана Петрика (до родичів-декларантів українців), один на адресу Степана Гоша від поляків і жидів, а один до громади. Наша сторона взяла верх, бо була абсолютна більшість і школа осталась з українською викладавкою мовою. Та цього року по двох роках плекіснту приходить новий "окуляр" від п. інспектора з Теревовлі, котрим він переіменує нашу школу з українською викладавкою мовою на утравістичну (значить: в теперішнім польським терміні — на польську) нібито на підставі доповідання по двох роках польських декларацій до числа 20, про які ніхто не знає, чи вони дійсно були внесені. І так для прикладу латинник Микола Садляк, що тепер на його адресу прислали той новий "окуляр", підписав рекурс разом з громадянином до міністерства освіти проти такого розпорядку, мотивуючи, що нічого про те не знає. Українське громадянство села Ласківці зробило рекурс через інспекторат до міністерства освіти, підписаний більше як 200 родичами й опікунами українських дітей, і не знаємо, чи нам то що допоможе, бо наш наряд уже перестав вірити в якунебудь справедливість, бачучи всюди крутарство і нещирість.

Громадянин Ласківців.

3 львівської опери.

Виступ М. Голинського в опері "Кармен".

В минулому тижні виступив у львівській міській опері наш співак в популярній опері "Кармен", виконуючи партію Дон Хозе. Слід і тим разом зазначити, що інші головні ролі — оскільки візьмемо під увагу голосові вимоги — були доволі слабо заступлені за винятком одної п. Якубовської, яка виконала партію Мікаелі під кожним оглядом культурно. Е. Плонський в ролі тореадора Ескаміля робив теж доволі добре враження, та все таки як риваль Дон Хозе, в тим випадку Голинського, надто яро відбивав невідатність голосу. П. Корнякова в головній ролі Кармени, в якій виступала і в мин. році разом з нашим співаком, не викликала, за винятком кількох нижчих тонів, відповідного голосового матеріалу. Її недостаті намагалась винагородити грою і темпераментом, одначе й тут, не маючи вроджених до того даних, односторонньо перекраплювала в засобах і замість сотворити тип зми-слово-демонічної Кармени — дала радше образ пресічної вульгарної дівчини з вулиці. Тимто наш співак був тим разом по правді однієюкою справді видатною появою. Очевидно — уважимо зайвим повторяти про голосові вагальорі нашого співака все те, що нам усім добре відоме. Загально беручи — ролі Дон Хозе підходить йому з акторського боку далеко краще, як інші. Може тільки підтвердити моє попереднє спостереження, а саме, що п. Голинському є такий далекий і чужий рафінований спосіб гри, що тільки там, де текст чи зміст ролі зможуть його справді захопити та змусити до переживання своєї ролі — там і гра його набирає відповідного колориту. Наш співак, ще в першій акті почував себе як актор дещо несміло, вже в другій акті, у відомій арії, відспіваний прекрасно, виявив значну внутрішню виразність. Та справжньою несподіванкою для всіх тих, які критично ставляться до гри як такої нашого співака, був саме останній акт опери. М. Голинський інтенсивно живився в своїй ролі, що як актор стану тут справді на висоті співака. З цього може витягнути конвенції і сам наш артист, який, складаючи такий недовозначний доказ, що він і грати, коли перейметься змістом ролі — повинен і в партії менше інтенсивної виразності більше вживатися і в деталічній моменті гри. Тим зможе дати ідеальний образ не тільки уривків чи навіть поодиноких актів, а цілості оперо-вої ролі як такої. Річ була переповернені в переважачій частині українською публікою.

В. Барвінський.

† Посмертні згадки.

Суавина з Шухевичів Кисілевська, жона бувашого управителя нар. школи в Жабо, упокоїлася дня 25. березня 1927 р. в 72 році життя. Похорон відбувся дня 28. III. ч. р. в Жабо.

ОПОВІСТКИ.

Репертуар Нового Українського Театру:
Томашів Любелський:
Середа 30. III. — Ой не ходи Грицю.
Четвер 31. III. — Від.

ALBORIL

МИЛЯНИ ПЛАТКИ

Переорганізований на правдивих кооперативних основах Новий Український Театр вже від місяця дає вистави по всіх більших містах і тішиться великим успіхом. Репертуар Театру побільшено о кілька нових штук. Особливу увагу звернув Театр на сторону декораційну і гардеробу. Вже закінчені арт. художником п. Боровиком нові декорації на "Ревність", "Базар" і "Сім повішених". Зроблені заходи, щодо сформування оркестри. Є вже заангажованих 6 осіб. Режисеру проводить відомий артист п. М. Бенцаль. Адміністративною діяльністю керує адміністратор П. Карабінчик.

Дня 9. квітня 1927, себто в суботу, в год. 6. вечером відбудуться в Станіславові в салі катедральної церкви Надзвичайні Загальні Збори Т-ва "Руська Захоронка", про що Впов. Членів на основі § 12 статуту повідомляється. — Станіславів, 26. III. 1927. — о. Дмитро Стек, голова, Володимир Зенюк, секр.

Звичайні Загальні Збори Львівського Клубу Ситківкарів відбудуться в середу 6-го квітня в 6. год. вечером в Пластовій домівці, Блахарська 11/1. — Виділі.

Виказ IV. На будову пам'ятника Іа. Франка зложили Вп. П.: Гелешинський Бронислав Лежисак 10, гр. Залу-че 15'55, Філія "Прогрес" в Тернополі 238'70, учениці 7-кл. школи ім. Шевченка Львів 15'50, Філія Рава Руська 225'45, Кошівський учитель 10 доларів, Співацьке Т-во "Бандурист" 50 доларів, Гром. Садки 20'50, Філія "Прогрес" Радехів 14'80, чит. Городок 10, чит. Сорочко 12'50, чит. Рудодуби 12, чит. Білоберезини 19, чит. Терпільські 35, Філія Болехів 67'70, громада Мислів 11, гр. Верхня 5, гр. Підгірки 2'70, гр. Надобна 5, чит. Устечко 16'45, чит. Лагодів 3, Філія "Прогрес" Тисмениця 16'30, Філія "Прогрес" Борща 35, І. Шепанський Броди 3'50, "Рідна Хата" Холм 3'20, М. Косаревський Варшава 13, Д. Жук Майдан 1, гр. Заріччя 20'20, Філія УПТ. Бельз 31'05, Е. Калашка Станіславів 20, Філія Тисмениця 14'20, гр. Воля велика 11'20, чит. Косів 62, о. Дерлиця Тростянець 5, Філія "Прогрес" Заболотів 91'24, Стажинська Марія Заліщики 20, Волянська Володимирка Перемишль 20, Філія "Прогрес" Богородчан 45, о. Гординський Глубоке 9, Народний Дім в Торонто 10 дол., Народний Дім Винігер 50 дол., Обеднання Філія 50 дол., Філія "Прогрес" Fort William 15 дол., Гром. Васильківці 11'27, о. С. Матковський Босири 6, гр. Синевідське вижне 62, Обеднання Америки 50 дол., Базар Жовква 20, В. Школярівська Павлова 1, Обеднання Філія 150 дол., чит. Теревовля 29, Кооп. в Станьковій 30, С. Чепелівський Медичні 1, Школа народна Серки середні 1, чит. Криженько 10, Г. Жук Сяків 9'50, чит. Теревовля 25, гр. Підмихайлівці 9'32, Васильєвський Ів. Дрогобич 10, Учелі гім. УПТ. Чортків 15'60, Українська Студ. Громада Варшава 22, Комітет І. Франка Fall River (Петро Шурко) 20 дол., Адам Касанчук Francopola 3 дол., чит. Ліско 3, о. М. Залітас Скрентон Па 30 дол., Українські Студ. в Берні 39, Алат. Гурток Залішки 10, Філія "Прогрес" Перемишль 40, Філія "Прогрес" Коломия 109'79, Філія "Прогрес" Надріна 8'75, Філія "Прогрес" Сокаль 307, Філія "Прогрес" Станіславів 28'75, Філія "Прогрес" Перемишль 15'20, Філія "Прогрес" Яворів 59'68, Філія "Прогрес" Товмач 70, Філія "Прогрес" Судова Вишня 26'25, Філія "Прогрес" Бережани 44'17, Філія "Прогрес" Снятин 163'84.

Присилайте передплату!

СТАРША панна, богата, пристійна — гарних примет, з інтелігентної родини, з браку знайомості, допоможе до покінчення студій старшому академікові, в матримоніальній цілі. Першештво мають медик і техник, не виключаючи мужчин на становиську. Річ трактується поважно — проситись о повне назвишко і місце сталого побуту. Зголошення до Адміністрації "Діло" під "Добра рада". 1828 1-1

РУТИНОВАНИЙ конспієнт приймає негайно заняття. Зголошення Адміністрації "Діло" під "Солідний". 1824 1-1

На "Рідну Школу" зложили Ва. О. М. і С. Савицькі з Перемишля 30 зол. замість віниці на домовину бл. п. Пилипа Бекесевича, Леа Войчак Львів 27 зол. за збірку на вінчанню брата Володимира з Ульяною Менцінською.

ДРІБНІ ОГолошення.

ІДЕАЛЬНА ПАСТА до зубів **КРЕМ** **ПЕРЛОВИЙ** Ігнатівич Львів. 956101-2

МОЛІТОР Сп. Акц. Фабрика Мешин, Львів, вул. Боїнів 3, продає на догідних ратах: млинські машини, мотори, турбіни, трансмісії, шовкову галузку. Видиває голланди, лущарки, Рифлює валячі. Виконує пліни. Технічні поради даром. 1774 2-4

ГОСІВ пенсіонат о двайцяти комнатах, біля заведення д-ра Гарнаського, приймає гостей з цілим удержанням від 1. травня ч. р. Софія Коржницька. 1784 2-3

МАГАЗИН Стамма, Львів, Сикстуська 16, поручає французську волочку, матадор штучний шовк Д. М. П. Палчохи, Рукавички, Реформи і т. п. найдешевше, бо вхід через сім. 1708 9-12

В ЯМНІ — 3 кілометри від Ярмача — є до винайму на пенсіонат вілла, положена в дуже гарній околиці. Совішки купелі, 2-моргоний ліс до уживання. Д-р В. Янович, Станіславів. 1813 3-3

5*50 30Л коштує одна ложка, валяч ніж і ложечка до кави з ського срібла у Мандля, Коперника 14. 1773 1-1

ІСПИТОВАНИЙ дяк, рівнож кваліфікований громадський писар, уміє вести нотний спів та радо приймає правду в кооперативній молочарні ітп. пошукує посади. — Адреса: Михайло Жук, с. Жуків Любачів.

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакції не відповідає.

Спеціаліст недуг легінів, серія і жолудів

д-р Фелікс Ган

Львів, Городецька 46.
1640 Пересвітлення Рентгеном. 24-2
Телефон 834.

1761 **Помірове бюро** 5-7

Інж. Михайла Федецького

авториз. геометра і записки. суд. знаток. Львів, вул. св. Тереса ч. 2 Б. (близько площі св. Юра). 4. тел. 37-41.

1453 **СВІЙ ВИПИС!** 9-7
Найліпші папери до "КАЛІНА" курення з фабрики кооперативної "Будущість" в Тернополі.

Чому дорожніе товар?

Через числені посередництва! Найдешевше купити безпосередно у родині золот. виробів. — юв. С. А. Ролін. 1821 Львів, вул. Сикстуська 16. 2-3

ЖУЖЛЕВА МУЧКА ТОМАСА
(ТОМАСИНА)
є під весняні засіви
на кождо почву і кождої пори
найліпшим і найдешевшим
ФОСФОРОВИМ НАВОЗОМ
Фосфоровий квас теперішньої
::: томасини ділає негайно. :::
Вказівки і цінники доставляє фірма:
ЙОСИФ КАРРАХ
Львів, вулиця Косцюшки ч. 18